Székesfehérvár, 1912. XIX. évfolyam, 224. szám. Péntek, október 4.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 héra	60 f.	1 héra	1 K — „
¼ évre	1 K 80 „	¼ évre	3 „ — „
½ évre	3 „ 60 „	½ évre	6 „ — „
1 évre	7 „ 20 „	1 évre	12 „ — „

Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes számok kapharók: a dohanytőzsdékben.

A nyolcadik nagyhatalom.

—

A cim után itélve talán mindenki sejti is már, hogy „már megint“ a kath. sajtóról lesz szó. Ennek a közvéleményt, a közhangulatot s a közakaratot diktáló sajtónak szuverén hatalmát szokták ugyanis evvel a cimmel megtisztelni

Elismerjük készségesen, hogy egy unalomig hajtogatott témát veszünk tollra, de meggyőződésünk, hogy olyan kérdést, amelyet a korszellem olyan kényes és fontos tényezővé avatott fel és amelynek a keresztény restaurációban olyan döntő feladat és a lét- nemlét felett határozó szerep jutott, azt eléggé hangoztatni és a közvélemény vérkeringésébe belevinni — sohasem lehet.

Rosegger, a hires stájer költő egy alkalommal igy nevezte a sajtót: „Die moderne Kanzel der Neuzeit“. Igaza volt. S amint igaz az a le nem tagadható tény, hogy ezen szószék körül nap-nap után ezer és millió ember áll, akik közül nem kevesen — még az intelligens osztályból is — esküsznek arra, amit onnét hallanak, ugy igaz az is, hogy ezen a szószéken nem mi, hanem halálos ellenségeink állnak, akiknek sarkalatos programmpontja a keresztény világnézet megsemmisitése. S mégis hány kath. ember hallgat erről a szószékről deklamáló hitetlen, Istentelen szónokot? Hányan viszik és engedik a családba, gyermekeik kezébe ennek tanitásait?

Azt hisszük, hogy ezen tényeket, amelyeket sokkal elszomoritóbb beállitásban is láttunk már és amelyeknek legkiáltóbb bizonyitékai azok az eredmények, amelyeket igazán csak compendiose sorol el „A kath. Sajtóegyesület Fővárosi Hölgybizottságá“-nak kiadásában megjelent röpirat (A zsidó sajtó a kereszténység ellen) — senki letagadni nem akarja.

De nem elégséges a szomoru tények konstatálása. Ezt megtettük eddig is. Láthattuk, hogy nem sokra mentünk vele. Hanem igenis annak megállapitása után, hogyha a modern életnek akkora hatalmat képviselő szószéke, a sajtó, a keresztény világnézet ellenségeinek kezében van, ha azok dirigálnak és diktálnak onnét, akkor kérdezzük meg magunktól, hogy ami számunk és erőnk nem praedestinál-e inkább minket annak a „nagyhatalomnak“ birtoklására. S ha ez megállapitható — amint kell, hogy megállapitsuk, akkor adjon ez az anomalia inditást arra, hogy a sajtó szószékéről ami kath világnézetünk elvei — ha nem is kizárólagosan, — de fokozottabb, hatványozottabb mértékben hirdettessenek.

S ennek a célnak megvalósitása, az ehhez való közreműködés minden kath. emberre nézve annál kötelezőbb, minél szembeszökőbb az a tény, hogy az uralkodó gazdasági viszonyok, a kapitalista uralom mennyi embert fog saját szekere elé, akikre nézve a keresztény öntudat és meggyőződés fentartása és ápolása, a pásztoráció révén csaknem lehetetlen. Gondoljunk csak a vasuti alkalmazottakra, a pincérekre, pincérnőkre, szolgálókra stb. Ezeket a templom utján nehéz megközeliteni. Ezekben a sajtó révén lehet és kell a kath. vallás és világnézet tüzét élesztení, ezekkel szemben tartozó kötelességeik tudatát ébrentartani. Mert hiába, erre a sokféle kath. cégér alatt működő egyesületek nem elégségesek. Hatásuk és értékük kétségkivül nagy, de bizonyos értelemben véve csak az emberiség szociális teste sebeinek betapasztása ezek. A vérnek kell egészségesnek lennie. S ha egészséges vér nem kerül abba a testbe — a seb ujra felfakad. Az egészséges vért pedig csak a sajtó utján lehet bevezetni a testébe.

A sajtónak juttatja ezt a fontos szerepet ép az a körülmény, hogy a változott viszonyok minél jobban előtérbe tolják társadalom alacsonyabb osztályait, akik szintén részesülni akarnak a kulturjavakban, akiket szintén a tudásvágy, a művelődés láza gyötör. Ezen igényeik kielégitésére azonban rendesen más eszköz nem áll rendelkezésre, mint a sajtó.

Ezért kell a sajtóért küzdenünk, mert ezen a téren elérendő győzelmünk lesz egyik főbiztositéka a keresztény világnézet diadalának. Nem lehet tehát lekicsinyelni semmiféle eszközt, semmiféle actiót, bármilyen gyenge legyen is, amely a sajtó megizmositását a keresztény gondolatnak ezen az uton való terjesztését célozza.

Sokféle eszközzel dolgozunk ma már a kath. sajtó erősitésén. Egyet azonban még nem méltatnak kellő figyelemre. Ez a hirdetés.

Mindenki tisztában van azzal hogy a hirdetések milyen fontosak egy lap életében. Azt is tudja mindenki, hogy manapság tisztán az előfizetési összegekből egy lap sem képes megélni. Innen van az hogy egy 100.000 előfizetővel biró lapnak is pusztulnia vapy legalább is tengődnie kell, ha nincs mellékkeresete, amelyből óriási költségeinek egyik részét előteremteni tudja. Ez a mellékkereset — a hirdetések, amelyekkel a lapnak a kiadások körülbelül ¾-át fedeznie kell.

Ha ilyen fontos a hirdetés, csak nagyon természetes, hogy ezt a tényezőt sem szabad figyelmen kivül hagyni, amikor a kath. sajtó megerősitésén dolgozunk.

Felesleges az ellenséges lapokra utalnunk. Aki megnézi azt a roppant sok hirdetést, amely pl. „Az Ujság“-ban, a „Pesti Hirlap“-ban stb, nap-nap után megjelenik, érteni fogja azt is, hogy hogyan képes egyik-másik nagy lap tetemes passzivái mellett is olyan nagy terjedelemben megjelenni.

Az tehát nem lehet a kérdés tárgya, hogy tényleg fontosak-e a hirdetések. S ha fontosak, a kath. olvasóközönségnek mi a kötelessége a kath. lapokkal szemben?

Nehéz volna az itt felmerülő összes lehetséges kötelességeket részletezni. A leleményes, a jóakaratu ember talál száz meg száz módot arra, hogy ezen a téren is segitségére legyen a kath. lapoknak. Csak egynéhányat emlitünk meg de ezek betartása becsületbeli kötelessége egy kath. embernek.

Melyek legyenek tehát a főirányitó elvek, a hirdetéseket illetőleg? . . .

a.) Hivatkozzunk a bevásárlásoknál mindig a kath. lapokban közzé tett hirdetésekre és mondjuk meg a kereskedőnek, hogy a kath. lapban olvasott hirdetés miatt jöttünk hozzá.

b.) Nagyobb számlát ne fizessünk ki anélkül, hogy további megrendeléseinket attól tesszük függővé, hogy fog-e hirdetni a kath. lapokban.

c.) Akiknek ügynökkel van dolguk, követeljék tőle annak igazolását, hogy cégük a kath. lapokban hirdetett. Aki ezt bizonyitani nem tudja vagy nem akarja - azt kereken utasitsuk ki. Kivihetetlen ez a praktikus életben? Dehogy! Hallottam a következő esetet: Egy vidéki uriembernek az volt a szokása, hogy mindazon ügynököktől akik felkeresték, megkérdezte hogy hirdetnek-e kath. lapokban is: Ha tagadó választ hapott, rögtön kiutasitotta őket avval a kijelentéssel: „Próbáljanak ott szerencsét, ahova pénzüket adják és ne zaklassák a kath. embert.“

d.) Mindaz, akinek akár a hivatás, akár az intelligencia révén joga van hozzá, vagy kötelessége, legyen rajta, hogy az egyszerübb embereket, kath. kereskedőket és iparosokat a hirdetésekre — a kath. lapokban közzétett hirdetésekre, a kath. lapokban való hirdetésre, és a megrendeléseknél a kath. lapok hirdetéseire hivatkozva való megrendelésre figyelmeztesse, kioktassa,

e.) Nem utolsó eszköz az sem, ha mindannyiszor, valahányszor egy ismeretlen cégtől árjegyzéket kérünk vagy kapunk, megkérdezzük, hogy milyen lapokban hirdet, és tudtára adjuk, hogy tettel és szoval csak ugy pártoljuk, ha a kath. lapokban is hirdet. Vagy nem volna e jó hatással, ha az, aki valamely cégnél állandó és nagy megrendelésekkel dolgozik azt irná a cégnek, amelyről ismeretes, hogy kath. lapban nem hirdet; „Mint a cég régi vevője csodálkozom azon, hogy a kath. lapokban olyan ritkán találkozom a cég hirdetéseivel. Sajnálnám ha emiatt megrendeléseimet máshol kellene megtennem.“

Ha csak ezen nehány utasitást is szem előtt tartaná a kath. közönség, milyen nagy szolgálatot tenne a kath. lapoknak. Hányat lehetne ezen az uton — a hirdetések révén — talpra állitani? A kötelesség

Sövegjártó János hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,
AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

00001053

szava diktálja, hogy azok, akik a „Sajtó-Egyesület“ révén nem siethetnek a kath. lapok segitségére, legalább ezen az uton dolgozzanak közre lapjaink megerősitésére, mert lássuk be már egyszer, hogy a kath. felfogás és világnézet diadaláért való harcban győzelemre csak annyiban számithatunk, amenynyiben rajta voltunk, hogy ma még lekicsinyelt sajtónkat „félelmes ellenféllé“ fejlesztettük. Igy valahogy mondta — Buttykay páter.

Bárcsak megértenők már korunkat, hogy ahban a nagy, félelmes harcban, amely a legdrágább kincsekért indult meg és folyton erősbbödik — semmi áldozatot ne sajnáljunk a kath. sajtó érdekében.

Mi a külömbség liberális és katholikus államgazdálkodás között?

Beszédes számok.

Mikor mi azt sürgetjük, hogy az országnak keresztény katholikus többsége intézze az ország dolgát, sorsát, ezt nem vallási uralomvágyból teszük, hanem azért, hogy a keresztény erkölcsöknek érvényt szerezzünk a közéletben is. Hogy ezáltal az ország annyagi érdekét is szolgáljuk, az csak megerősit bennünket igazságos küzdelmünkben. Pedig ez az anyagi előnye a becsületes keresztény politikának nem is olyan csekély, hogy azt számitáson kivül lehetne hagyni. Sőt! Belgium példája boldogulása tekintetében is a keresztény politika javára, a liberális szabadkőmüves politikával szemben.

Hasonlóképpen beszédes cáfolat a belga példa arra a ráfogásra is, hogy a katholikusok élhetetlenek, államgazdagsághoz, pénzügyhöz nem értenek, tehát jól teszik, hogy ezen tért átengedik a zsidóknak vagy legjobb esetben szabadkőmüveseknek.

Tudni kell ugyanis, hogy Belgiumban a liberális uralom után most már hosszu évek óta katholikus kormány intézi az ország dolgait. Már most a katholikus kormány országfelvirágoztató működését megvilágitják a következő adatok:

1911-ben a katholikus kormány akképpen zárta le az évi budgetet, hogy az állami bevételek 200 milliò frankkal meghaladták a kiadásokat. 1883-ban a liberálisok 60 milliós deficittel hagyták ott a kormányt.

1911-ben az államadósság Belgiumban 4.79 frank volt fejenkint; Brüsszel, mely megengedte magának a liberális községtanács luxusát, 71.83 frankot fizet fejenkint.

A belga indirekt adó gyanánt 30 frankot fizet, mig az angol 82-öt s a francia 70 frankot.

Az állami takarékpénztár 110.000 munkásnak épitett házat előlegezvén 138 millió frankot; keressünk ilyent más országokban!

Ám az egyének csekély megadóztatása éppen nem tudta befolyásolni az ország általános felvirágzását. Ime:

A kereskedelmi forgalom Belgiumban fejenkint 1029 frank mig Angliában 511, Franciaországban 341 és Németországban 317 frank.

Ami a vasuti hálózatot illeti Angliában és Németországban 100 kilóméterre esik 11 kilóméter vasuti vonal, Hollandiában és Franciaországban 9, Belginmban 15 kilóméter.

A liberálisok iparpártolásra adtak 16 milliót, a katholikusok 23 milliót. Mig 1884-ben a liberálisok a mezőgazdaságot 6 millióval *támogatták*, a katholikusok ugyane célra 27 milltót szentelnek.

De a katholikus uralom talán roppant önző, reakcionárius, türelmetlen? Lássuk:

Huszonnyolc évi kutholikus uralom után az állami tisztviselők 29%-a liberális. Sőt a biróságoknál a liberálisok 40%-al vannak képviselve. Mig 1884-ben a katholikusok az állami tisztviselőknek csupán 18%-át alkották.

Ami pedig a választási rendszer liberálizmusát illeti: a liberálisok allatt Belgiumban volt 126149 szavazó. Mig ma a szavazók száma 1721755.

Számokat olvasni nem nagyon érdekes: de a felsorolt adatok elmélkedésre és feljegyzésre érdemesek.

Kitiltották a katonákat a Rózáskertből.

Gyökeres megoldás.

Örömhirként kell közölnünk városunk lakosságával, hogy a rózsáskerti véres verekedések megszüntetésének régóta vajudó kérdése végre gyökeres megoldást nyert. Egy fiatalember élete és egy rangjánál fogva intézkedni tudó mélyen gondolkodò, erőskezü férfiu bölcs belátása kellett ahhoz, hogy a vérrel öntözött kertből kiirtassanak a halál rózsájának gyökerei.

Élénk emlékezetében él még az olvasó közönségnek az a kegyetlen gyilkosság, mely a mult hó 22-én történt a helybeli Rózsáskertben. Egy huszár megölt egy legényt. Az áldozat anyjának és hozzátartozóinak szivfájdalmát és az általános felháborodást illetékes helyen nemcsak meghallották, hanem meg is szivlelték. *Wieber Adorján* altábornagy, kerületi parancsnok a helyben állomásozó különféle fegyvernemek parancsnokaival a napokban értekezletet tartott amikor is nemcsak a legutóbbi gyilkosságot, hanem az évek óta előforduló gyakori véres verekedéseket is figyelembevették, melyek a katonák és civilek között történtek. Az értekezlet eredménye az lett, hogy

az összes székesfehérvári katonákat, u. m. a 17-ik honvédgyalogezred, a cs. es kir. 69-ik gyalogezred, a cs. és kir élelmezési raktár, a cs. és kir. 13-ik és 10 ik huszárezred, a méntelep és a csendőrség legénységét egyszer és mindenkorra kitiltották a Rózsáskertből.

Ezt a határozatot a jövő héten fogják a katonáknak kihirdetni. Az intézkedés a város lakosságát bizonnyára jobban megnyugtatja, mint a gyilkos huszárra kiszabandó itélet, bármilyen súlyos legyen is az. Wieber Adorján kerületi parancsnoknak a polgárság érdekében tett erélyes intézkedéseért pedig tisztelettel és elismeréssel fog adózni a város közönsége.

A katonaság megtette a magáét, most már csak a rendőrség van hivatva őrködni a rózsáskerti mulatságok felett.

TEJCSARNOK.

Ismét egy jogerős tejitélet, mely már második a vegyvizsgáló állomás fennállása óta. A többi ügyekben is dönthetne már másodfokulag a tanács, hogy szigoru példákat állitson a még mindig sürüen előforduló tejhamisitók elé.

Tegnap délelőtt Farkas Mihályné sz. Cser Palkovics Mária Malom-utca 45 sz. alatti lakosnő került a rendőrség elé. Tejhamisitással és hamistej forgalomba hozatalával volt vádolva. A terhére rótt bünczselekményeket bünbánólag beismerte. A rendőrség enyhitő körülménynek véve a beismerést, összesen 250 K pénzbüntetésre itélte. Farkas Mihályné a kiszabott büntetésben megnyugodott s igy az itélet jogerős.

A népszövetség megyei értekezlete.

Szerdán délelőtt 11 órakor tartotta meg alakuló gyülését a kath. népszövetség fejérvármegyei szervezete a kath. egyesületi ház kistermében. A gyülésen a központot dr. Ernszt Sándor vezérigazgató, Haller István orszgy. képviselő, főtitkár, dr. Molnár István a gazdasági osztály vezetője képviselték.

A gyülést Ernszt Sándor dr. vezérigazgató nyitotta meg és átadta a szót Haller István főtitkárnak, aki részletesen kifejtette a népszövetség eddigi munkásságát s jelezte a jövőben követendő irányt. Az első évek a központ erejének nagy részét a taggyüjtésre, a szervezet kiépitésére kötötték le. Emellett azonban a füzetek s röpiratok milliói révén és a szóbeli agitáció eszközeivel állandóan tájékoztatta a tagokat a katholikusokat érdeklő nagy kérdésekről, iparkodott őket a közönyből felrázni és bennük a kath. öntudatot ébren tartani. A tagok létszámának óriási gyarapodásával egyre nagyobb igények várnak kielégitésre. Ezek az igények gazdasági természetüek. Ezért a népszövetségi központ felállitotta kebelében a gazdasági osztályt, amelyben máris 10 embert alkalmaz, akik a tagok gazdasági érdekeinek szolgálatában állnak.

Az intenzivebb gazdálkodás meghonositása, a több termelés előmozditása, agrár kölcsönök közvetitése, parcellázások lebonyolitása, biztositások eszközlése s ujabban az értékesités tartoznak a gazdasági osztály ügykörébe. Mindezt a központ önzetlenül, egyedül tagjainak érdekeit tartva szem előtt, lépésről—lépésre végzi és máris nagy eredményekre mutathat vissza. A megkezdett munka évről-évre nagyobb arányokban fog kibontakozni és jótékony hatását fogja éreztetni népünk gazdasági fellendülésében. A vidéki szervezeteken a sor, hogy a zászló alatt megmaradjanak. A hadsorok eddig nem gyengülnek, csak itt-ott egy-egy vezető lankad el és vonul félre fáradtan a nagy keresztény és nemzeti feladat szolgálatából. A szónok erőteljes szavakkal hivja fel kitartó munkárn a nép vezetőit. A teljes eredmény még messze van, Magyarország keresztény restaurációja azonban oly óriási mű, hogy annak megépitésére évtizedek verejtékes munkájára van szükség. Ez a nagy cél adjon erőt és kitartást a jól kezdett munka lankadatlan folytatására.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Ernszt Sándor igazgató terjesztette elő a megyei szervezet statisztikáját és mély hatást keltő beszédben buzditott a fokozott tevékenységre. Végül jelenti, hogy a megyei elnök személyére vonatkozólag az összes helyi igazgatók véleménye az, hogy ezen tisztségre gróf *Károlyi* József, a közügyeknek ezen fáradhatatlan harcosa választassék meg. A jelenvoltak erre egyhangu lelkesedéssel gróf Károlyi Józsefet választják meg a fejérmegyei népszövetségi szervezet elnökévé.

Károlyi József gróf betegsége miatt külföldön tartózkodik, azért nevében Zichy Aladár gróf köszönte meg a megválasztást, kijelentve, hogy Károlyi, József gróf szivesen vállalja a fejérmegyei népszövetségi szervezetnek elnökségét, mert mindig örömmel szemlélte a népszövetség keresztény és hazafias tevékenységét, mint olyant, mely az ő gondolatainak és eszméinek teljesen megfelel. Az értekezlet élénk éljenzéssel tüntetett a népszövetségi szervezet megyei elnöke mellett.

Az értekezlet után kedélyes társasebéd volt a résztvevők számára. Csúcs István népszövetségi igazgató a vendégekre mondott felköszöntőt. Gróf

00001054

Zichy Aladár felköszöntőjében konstatálta, hogy ámbár a népszövetség az ő nagy munkájával még nem érte el a kellő eredményt, haladásról, szép eredményről azonban már beszélhetünk. Egyébként a népszövetség célja oly fontos és magasztos, hogy folytonos munkára van szükség, bármilyen nagy is legyen az eredmény, azzal sohsem szabad megelégedni, hanem mindig dolgozni kell. Erre a nagy és szép munkára lelkesitette a népszövetség apostolait. A kedves felköszöntőért meleg ünnepeltetésben részesült.

Székesfehérvár és Fejérmegye népszövetségi szervezeteinek kimutatása

1912. évi október hó 1-től

plébániák szerint.

Megjegyzés: A zárójelben levő szám az illető plebánia kath. lakóinak számát adja; a zárójel utáni szám az illető hely népszövetség tagjainak száma, mig az ez után következő szám azt jelzi, hogy a tagok hány százalékát teszik az ottani felnőtt férfi lakosságnak.

Aba (2711) 92 tag, a felnőtt férfilakossághoz arányitva 14 %, Adony (6916) 209—12, Alap (3145) 170—22, Agárd (1233) —, Felcsut és Alcsut (1456) 155—42, Bakonykuti (325) 44—51, Bakonysárkány (1075) 83—17, Balinka (500) 38—30, Baracs (1520) 6—2, Bicske (3512) 200—22, Bodajk (2783) 125—17, Csákberény (724) 40—22, Csákvár (2579) 440—**68**, Csókakő (1269) 27—9, Csór (1576) 41—10, Dunapentele (3585) 163—17, Előszállás (3793) 14—1, Ercsi (4930) 94—8, Erd (4559) 146—10, Etyek (3433) 212—25, Füle (696) 55—32, Gánt (863) 45—21, Gyúró (470) 15—12, Hercegfalva (5470) 164—13, Iszkaszentgyörgy (1406) 21—6, Isztimér (1432) 73—20, Káloz (3119) 98—12, Kisláng (1850) 98—22, Lovasberény (1907) 80—17, Mány (1663) —, Martonvásár (3097) —, Mór (8958) 224—10, Nadap (720) 16—9, Nagyhantos (1622) 89—22, Nagvláng (1511) —, Nagyperkáta (4741) 135—12, Pákozd (1356) 13—4, Pátka (1105) 19—7, Pázmánd (2505) 75—12, Polgárdi (1473) —, Pusztavám (1388) 52—15, Rácalmás (3850) 98—10, Ráckeresztur (3438) 69—8, Sárbogárd (3301) 167—20, Sárkeresztur (2195) 152—28, Sárszentmihály, Sárpentele és Urhida 2179) 81—11, Sárszentmiklós (3009) 169—23, Sárosd (2781) 87—11, Seregélyes (2700), 77—12, Sóskut (2904) 28—4, Sukoró (385) 36—38, Szabadbattyán (2286) 51—8, Szár (2006) 56—11, Szfehérvár (26505) 815—15, Tárnok (2378) 45—8, Vajta (3628) 245—27, Vál (3232) 12—2, Velence (3424) 5—1, Vértesacsa (2165) 100—18, Vértesboglár (1278) 72—23, Vérteskozma (387) 23—25, Zámoly (710) 40—23, Diósd (992) 57—23, Nádasdladány (554) 35—25, Jenő (956) 36—15. Van szervezet 58 plébánián. Nincs szervezet 7 plébánián.

Naptár.

Október 4. **Péntek.**

R. Kath.: A. Ferenc.
Prot: Ferenc.
Gör.: Kográt.
Zsidó: Simkh Thor.
Nap kel: 6 ó. 04. nyugszik 5 ó. 33.
Hold kel: 10 ó. 52. nyugszik 2 ó. 50.

Zarándoklat Bodajkra.

A bodajki zarándoklat ügyében tartott nagy értekezlet megállapitotta a következőket.

A zarándoklatban férfiak és nők vehetnek részt.

A résztvevők szent gyónásukat és szent áldozásukat Fehérvárott végzik el. A gyónni szándékozóknak a papságszombaton rendelkezésükre áll.

A menet 13-án d. e. fél 10 és 10 óra között indul a pályaudvarról. Bodajkon ünnepélyes nagymise és szent beszéd lesz az odaérkezés után azonnal. D. u. 2 órakor pedig szent beszédet és litániát hallgatnak a zarándokok. A viszszaindulás az istentisztelet után azonnal. A Bodajkra és onnan vissza történő vasuti utazási jegy ára a III. osztályon 1 korona. Jegyek válthatók a belvárosi és felsővárosi plebánián, a belvárosi és felsővárosi keresztény fogyasztási szövetkezetben, a kath. legényegyletben, a felsővárosi sekrestyésnél.

Vasárnap d. u. 4 órakor a kath. legényegylet nagytermében nagy értekezlet.

A további részleteket később adjuk tudtul

Bilkei Ferenc, plebános **Kisteleki István,** plebános
a zarándoklat vezetői.

Közveszélyes őrült.

Közveszélyes örültet vittek be tegnap a mentők a rendőrségre.

Majer Ferenc 73 éves nyugalmazott vasuti váltóőr rabja az alkoholnak. A bort, sört, pálinkát nem isza meg, de a rumot szörnyen szereti. Ha pénze volt hamarosan elrumozta. Ilyenkor mindig rendezett otthon jeleneteket s többször már olyat is, hogy a rendőrségnek kellett beavatkozni. Szerdán a nyugdijét vette fel Majer Ferenc s mivelhogy volt nála pénz bőven, rumot is bőven ihatott. Az alkohol megzavarta fejét s vásárolt egy revolvert és egy pisztolyt. Mindegyiket megtöltötte s igy ment haza este fél 7 órakor. Családját kiirtással fenyegette, ugyhogy hozzátartózói kénytelenek voltak előle az utcára menekülni, de a megzavarodott ember oda is utánuk ment. Az utcán a járókelők élete is veszélyeztetve volt, miért is értesitették a rendőrséget és mentőket, akik még az est folyamán leszerelték és a rendőrségre vitték Majer Józsefet. Dr. Bierbauer Viktor tisztifőorvos megállapitotta róla, hogy ön- és közveszélyes őrült.

Tegnap délután kivitték a szerencsétlen embert a Szent György kórház megfigyelő osztályába.

HIREK.

— **Ne felejtsük el,** hogy vasárnap lesz egyházmegyénkben a sajtóvasárnap. Nagy és kicsiny, gazdag főur és szegény napszámos, pap és világi tegye le áldozatát a kath. sajtótámogatás oltárára. A Sajtóegyesület már eddig is sokat tett a kath. sajtó föllendितésére: támogassuk őt nagyszerü feladatának győzelmes megoldásában.

Városunkban nemeslelkü hölgyek gyüjtenek e napon minden templomban. Egyelőre nincs nagyobb és szentebb cél, mint a kath. sajtóegyesület áldozatkész támogatása.

— **Értekezlet.** Dr. Saára Gyula polgármester, Major Lajos pénzügyigazgató, dr. Bruzsa Gyula p. ü. titkár és Maron István számvevő tegnap délelőtt értekezletet tartottak az uj adótörvény végrehajtásának módozatairól és az adóösszeiró bizottság megalakitásáról.

— **Iparvasut.** Gróf Zichy Rafael a fejérzichyfalvai vasutállamásról Hermina majorig keskeny nyomtavu lóüzemü iparvasut épitésére kért engedélyt. A közigazgatási bejárás f. hó 12 d. e. 10 órakor lesz.

— **Református lelkészválasztás Mórott.** Szerdán volt a móri református lelkészválasztás. Megválasztották Olé Sándor balatonarácsi lelkészt.

— **Tanfolyamra.** Dr. Bierbauer Viktor tisztifőorvos vasárnap Budapestre utazik a két hétig tartó hatósági orvosi továbbképző tanfolyamra.

— **Háborus hirek.** A bulgáriai mozgósitásból kifolyólag Szabadbattyán és Tác községekből 19 bolgárkertészt hivtak haza azonnal katonának.

— **Párbaj.** Tegnap délelőtt a honvédlaktanyában két móri ügyvéd kardpárbajt vivott. Mind a ketten könnyebben megsebesültek.

— **Revolveres verekedő.** Pigler Márton móri földmüveslegény összeverekedett Fichner nevü móri szabósegéddel, aki revolvert rántott elő és Piglert meglőtte. A sulyosan sérült legényt a kórházba hozták, Fichnert pedig feljelentették.

— **Czája, a világhirü magyar** birkózó pénteken este két idegennel birkózik a Schmidt-cirkuszban.

— **Piaci jelenet.** Eisenberger Lajos helybeli házaló és Mikó Imre Sarló-utca 6. szám alatti lakos a piacon összevesztek és Mikó Eisenbergert megverte. Az ügy a rendőrség elé került.

Dr. WARHANEK FERENC ÜGYVÉDI IRODÁJÁT JÓKAI-U. 2. SZ. A. MEGNYITOTTA.

— **Templomépités javára.** Fehérvárcsurgó katholikusait régóta foglalkoztatja a terv, hogy templomukat ujra épitik. Templomuk tényleg szánalmas állapotban van. A falu katholikusainak száma alig haladja meg az ezret. Uj templom épitéséhez szükséges költséget összehozni nem csekélység. A templomépités ügye azonban most kedvező fordulatot nyert: a falu nagylelkü urasága, gróf Károlyi József vette a kezébe. A nagyaránytu munkáról, melyet a templomépités érdekében a grófi család kifejt, most még nem óhajtunk szólni. Nincs rá engedélyünk. Biztos a remény, hogy egy év mulva már állni fog az uj templom — a falu közepén gróf Károlyi József telkén. Az örömhir a falu katholikus népét is felvillanyozta. 29-én a fiatalság Piros Géza kereskedő vezetése alatt mükedvelő szinelőadást rendezett a templomépités javára. A tiszta jövedelem 90 korona. Ugyanezen alkalommal Mészáros István, a ker. fogyasztási szövetkezetek országos központjának igazgatója ki 4 évig volt Fehérvárcsurgói káplán 50 koronát ajándékozott az uj templom épitésére.

A Fejérmegyei Napló kapható:

Rotter Izsák,
Ulmann Imre,
Melczer nővérek,
Krausz Verona dohánytőzsdéjében.

Fejérmegyei Napló és Ujlap kapható:

Belvárosi fogyasztási szövetkezet.
Perlaki Ilona lisztkereskedésében Simor-utca.
Szeitl Teréz kereskedő Malom-utca.
Fogyasztási Szövetkezet Zámoly-utca.
Finta Imre kereskedő Berényi-ut.
Leibl János kereskedő Olaj-utca.
Barna Viktor kereskedő Ősz-utca.
Vadász Ferenc Budai-ut dohány-tőzsde.

— **Halál a virtuskodásból.** Kovács István, aki a Károlyi grófok fehérvárcsurgói uradalmában lovász, tegnap délelőtt végignézte az uradalmi cselédek burgonyaszedését. A zsákba rakott burgonyát rendesen két ember vitte a kocsihoz és még igy is nagy munkát adott nekik a szállitás a süppedős talaj miatt. Kovács, aki mindig dicsekedett erejével a béresek előtt, két zsák burgonyát kapott fel vállára és igy vitte azt a kocsihoz. Egy órával a virtus után rosszul lett, mire hazavitték szülei lakására. Otthon lefeküdt és vérhányás fogta el. Tegnap reggel kiszenvedett. Az orvos megállapitotta, hogy a nagy teher alatt tüdejében egy ér megrepedt és ez okozta halálát.

— **Gyermektelen házaspár** 50 korona havi fizetéssel és teljes ellátással ápolóul azonnal felvétetik a Szent György kórház megfigyelő osztályához.

— **Halálozás.** Steger József fodrászsegéd életének 18-ik évében f. hó 3-án elhunyt. Temetése Pénteken d. u. 4 órakor lesz a Szárazrétről a Megváltó temetőbe.

00001055

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a. a Zirci templommal szemben.

Kiváló minőségű hentesáruk, felvágottak, kolbászok, délutánonként meleg füstölthusok MARSCHALL-nál Kossuth-utca.

DEBRECENI szalonna, kolbász és mindenféle hidegfelvágott nagy választékban. Szigethy Testvéreknél.

Saját érdeke mindenkinek, hogy áron alul vásároljon a „KÉK CSILLAG" áruházban.

Duplaszéles téli seviot	76 fill.
120 széles angol kelme	K 1·20-tól
1 vég 23 méteres vászon	K 8·65 „
1 vég 23 méteres cérnakanavász	K 10·20 „
1 vég 23 méteres ⅞ széles ágyhuzatvászon	K 11·75 „

Az összes parget raktár nagyon olcsón lesz árusitva.

TEÁT mindig a FIUMEI KÁVÉBEHOZATALNÁL (Barátok-épülete) vásároljon. Telefon 250. Háztartási-tea 1 csomag 5 dkg. 40 fillér, 1 csomag 10 dkg. 80 fillér.

= **A kiadóhivatal üzenete.** *Felkérjük vidéki hátralékos előfizetőinket, hogy az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni szíveskedjenek.*

LEVELESLÁDÁNKBÓL.

Panasz van a villanyvilágitás ellen, épen azért az ellenőrző mérnök ur szives figyelmébe ajánltatnak e sorok. A Templomköz épen olyan utcája a városnak, mint a többi s a lakói épen ugy fizetik az adót, mint más utcák lakói, mégis a közjavakból nagyon mostoha mértékkel kapnak. Nem beszélek járdájáról, mert az kérem szépen nincs neki, nem zengek dalt nagy árkáról, mert az kérem szépen van neki és attól tartok, hogy az én nyakam is abban törik ki, ha irni merek róla. Ellenben csevegnék egy kicsit világitásáról, ami szintén nincs neki. Az egész utcában — már többször megszámláltam — összesen 1, azaz egy lámpa van felállítva s ez az egy is olyan különös fajta. Azelőtt az volt a mániája, hogy ha esett a szél, megnedvesedett az üvegje s ha fujt az eső inogott a póznája. Most az utóbbi időben pedig, megirigyelte a Vásártéren látható Prinz Peter emberi majom dicsőségét s majmozásra vetemedett. Csakhogy nem mint Péter az embert, hanem a sok kutyák által megugatott Holdat utánozza. T. i. ha a Hold világit, akkor a lámpa is világit s ha a hold nem hinti szét esüst sugarait, akkor a Templomköz egyetlen lámpája is ugy alszik, hogy még ágyudörgésre sem ébredne fel. Igy állt a bál tegnap is, amikor engem a szerelem rózsaláncán vezetve arra vitt a sors. A Malom utcában pislogott egy-két lámpa s igy ott még elég könnyen felfedeztem a templomköz nyilását, hanem mikor ott be akartam fordulni, megborzadva láttam, hogy nem látok semmit. Ujhold volt, tehát nem égett a lámpa. Féltem a koromsötétségbe belevágni, mert hátha visszavág, vagy belevág az emlitett árokba. De a szerelem mindent legyőz, még a félelmet is s igy nekem mennem kellett. Mentem is, de hogyan?! Négykézlábra álltam s kutyamódra cammogni kezdtem befelé. Persze roppant módon figyeltem s hegyeztem a füleimet, mint az előbb ezt a ceruzát, melyel most jelen levelet irom. Muszáj volt félni s négykézlábon kellett menni, mert négy felé kellett egyszerre tapogatózni: jobbra azért, hogy bele ne mászszam az árokba, balra azért, hogy rá ne térjek véletlenül a házak előtt fekvő járdára, mert azon egész bizonyosan kitörném kezem, lábam nyakamat; előre azért, hogy neki ne menjek fejjel a lámpának s végül hátra azért, hogy bele ne harapjon valami fekete kutya a nadrágomba. Ilyen rettegések között szerencsésen eljutottam abba a pocsolyába, mely az általam elérni óhajtott ház kapujával szemben terül el. Helyen vagyunk! kiáltottam föl magamban. Boldogan két lábra álltam s igy morfondiroztam: Most csak egy „balra át" s aztán egyenesen előre menve épen a kapunak megyek neki. Rajta! Elindultam. A harmadik lépésnél valamiben megbotlottam, a levegőbe emelkedtem s egy cirkuszi bukfenc után pont a kapu előtt ülőhelyzetben leestem, úgy, hogy lábammal véletlenül megrugtam a kaput.

— Ki az? hallatszik belülről egy női hang.

— En vagyok — nyögtem feleletül a kérdésre.

Erre kinyillik a kapu s a belülről kivilágitó lámpa bágyadt sugarainál felismertem a jövendőbeli anyósomat s ő viszont engem. En ültem, ő állt és — most jön a java — részegnek nézett engem. Rettenetes haragra gerjedt s megkérdezte hogy merek én részegen az ő háza felé közeledni. Megkérdezte ám, dé hogyan? Még mielőtt szólhattam volna, alaposan megizeltette velem a házasság rózsájának leghegyesebb tövisét, az ő nyelvét. Pár perc alatt azonban tisztázódott a tévedés. A vizvezetéki árokásás óta a fentmaradt föld még mindig ott van s azon bukfenceztem keresztül. Tessék elképzelni most mit gondolhattam akkor én magamban s villanytelep igazgatójáról és arról a mérnök urról, aki akár közvetve akár közvetlenül felelős az ott maradt földért. Azt kivánom nekik tisztelt szerkesztő ur, hogy azon a helyen essenek el és tüssék meg magukat ugy mint én, tudom biztosan, hogy akkor az igazgató ur állva igazgat, a mérnök ur pedig, állva mér néhány napig, mert sajnos én is állva voltam kénytelen megirni ezt a levelet.

Maradtam a szokásos tisztelettel:

Nimolé.

Apróhirdetések.

Eladóház. Csutora-utca 8. sz. számu ház, lakás istálló és 300 □-öl telekkel eladó. Tudakozódni Iskola-u. 8. I. emelet 5. sz.

Tanonc kerestetik. Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik Folkert Lajos sütődéjében Haltér 13.

Egy könnyü üzleti és egy könnyü fekete fedeles kocsi jutányos áron eladó, Bogyai Andor füszerkereskedőnél Buda-ut 1.

A Hitelszövetkezet Lövölde-utca 3. sz. alatt apritott tüzifát ad a tagoknak házhoz szállitva 100 kgkint 2·60 K ért.

Varrógépjavitások

mühelyünkben gyorsan és szakszerüen készittetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádor-utca, Töltényi-ház

Bodajk községben egy viliaszerü magánosan álló ház, mely áll 3 szoba, előszoba, konyha, speiz, padlás, pince szabadkézből sürgősen eladó. Bővebbet Kosovits Adolfnénál Bodajkon.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI HITELSZÖVETKEZET áruraktára szállit:

I. r. porosz diószenet	4 K — f.
II. „ „ „	3 „ 60 „
II. „ „ darabos	3 „ 60 „
szápári darabos szenet	2 „ 40 „
cserhasábot m³-kint	11 K — f.
bükkhasábot „	10 „ 50 „
dorongfát „	8 „ 50 „
apritott fát mm.-kint	2 „ 44 „

árban. A házhoz szállitást a szövetkezet vállalja:

1. a szén mm.-ját . . . . 16 fill.
2. hasábfa m³-ét . . . . 60 „
3. az apritott fa mm.-ját helyre öntve . . . . . 16 „

Minthogy az ősszel előrelatható árutorlódás és vaggonhiány a szállitást késleltetheti, kérjük tagjainkat, hogy megrendeléseiket mentül előbb juttassák hozzánk.

Az igazgatóság.

Ha eladni vagy venni-valója van az apróhirdetések közt tegye közzé!

SZENT ISTVÁN

ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő.

Székesfehérvár, Bástya-utca 3. szám.

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikuttal és iszapmedencével kibővitettem, teljesen ujonnan átalakitottam és minden gényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatásu kristályvizzel látják el naponként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztositom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekinteteken szigoru ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem első rendü masszirozók és tyukszemvágókból áll, akik szakképzettségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

Gőzfürdő napok:

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnep és vasárnapokon egész nap.

Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át. A fürdődij pénteki napon kivételesen 80 fillér, ruhával együtt.

Fürdődijak ruhával együtt:

Gőzfürdő	—·60
Gyermekek 10 évig	—·30
Porcellán kád	1·—
Cinkád	—·80
Hideg-gyógyfürdő	—·60
Iszapfürdő	2·—
Szénsavas-fürdő	2·—
Sósfürdő	1·—

BÉRLETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

A mélyentisztelt közönség szives pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÖGL GYULA, fürdőtulajdonos.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

00001056